

god en Maade som mulig. Jeg har personlig mangfoldige Gange, naar jeg har haft Lejlighed dertil, givet Tanken om Udviklingen af Voldgiftstraktatsystemet Nationerne imellem min uforbeholdne Tilslutning. Jeg ser i Afslutningen af frivillige Overenskomster mellem de forskellige Stater; Overenskomster, der tager Sigte paa ogsaa at løse de store Interessekonflikter ad den fredelige Afgørelses Vej, et Middel til at skabe den Aand, som maa skabes, forinden en virkelig fredelig Tilstand kan tilvejebringes Nationerne imellem. Thi det er jo ikke nok, at en betydelig Del af de forskellige Nationer er i Besiddelse af det, som det ærede Medlem Hr. Moltesen kaldte den gode Villie. Det, det gælder om, er, at Nationerne i stigende Grad gennemsyres af en virkelig klar og tydelig Bevidsthed om, at man bør bringe Tvistigheder og Trætter dem imellem til Afslutning ved Anvendelse af fredelige Midler. Og jeg tror, at Voldgiftstanken, naar den bygger paa Frivillighedens Princip, i saa Henseende er et af de vigtigste Midler, maaske de tvivlstværeste; men man maa jo aldrig overvurdere det skrevne Ords Virkninger. Her i de nordiske Lande er Fjendtligheder Nationerne imellem utænkelige, i saa Henseende er vi i de sidste hundrede Aar gaaet i Spidsen, og jeg kan være ganske enig med den højtærede Udenrigsminister i, at dette forpligter de nordiske Nationer til, hvor de kan, at gøre et Arbejde i Rettens og Retsfredens Tjeneste. Men man bør aldrig forveksle sine Ønsker med Virkeligheden. Imidlertid vil jeg trods disse maaske paa enkelte Punkter noget realistisk formede Udtalelser, som imidlertid efter min Mening er i fuld Overensstemmelse med den internationale politiske Situation, medgive de fremsatte Forslag til Afslutning af Voldgiftskonventioner mellem Danmark, Norge, Sverige og Finland min og mit Partis anbefaling. Vi mener ogsaa, at Afslutningen af disse Konventioner i Norden vil have sin Betydning og øve sin Indvirkning paa andre lignende Forhandlinger. Naar disse Overenskomster, indeholdende et ubetinget Obligatorium, er traadt i Kraft, vil Danmark have saadanne Overenskomster med Finland, med Sverige, med Norge, med Holland, med Italien. Formentlig vil det ikke være forbundet med Vanskeligheder at faa en lignende Overenskomst med Belgien, og det har været meddelt i Bladene, at lignende Forhandlinger tilstræbes fra Czekoslovakiets Side. Den højtærede Udenrigsminister har tidligere her i Tinget paa Foranledning af et Spørgsmaal, jeg rejste under Finanslovbehandlingen, givet Oplysninger

om de dansk-tyske Voldgiftsforhandlinger, og jeg vil udtale Haabet om, at Afslutningen af disse nordiske Voldgifts-Overenskomster maa faa en god Følgevirkning paa de Voldgiftstraktatforhandlinger, der endnu i øvrigt forestaar, derunder ogsaa de Traktatforhandlinger, der er af den største og mest afgørende Betydning for vort Land, Traktatforhandlingerne med det tyske Rige.

Med disse Ord skal jeg medgive de fremsatte Forslag til Rigsdagsbeslutningen min anbefaling.

P. Munch: Det ærede Medlem Hr. Hans Nielsen anbefalede disse Forslag med den Bemærkning, at de svarede til Stemninger og Anskuelse, som var forfægtet og ført frem af Arbejderklassen rundt om i Landene. Jeg tror, at man fra alle Sider er rede til at anerkende den Indsats, som vidt omkring i Landene fra Arbejderklassens Side er ydet paa dette Omraade. Jeg føler mig imidlertid overbevist om, at den ærede Ordfører for Socialdemokratiet med disse Bemærkninger ikke har tænkt paa nogen Maade at fremsætte den Opfattelse, at Arbejderklassen i saa Henseende skulde indtage en særlig Stilling, ganske anderledes end andre Retninger. Det er jo saaledes, at den Bevægelse, her er Tale om, har fundet Tilslutning fra meget omfattende Kredse i de forskellige Lande. Her i Danmark er den med Styrke og med Virkning fra først af ført frem i 80'erne, og paa det Tidspunkt var Udgangspunktet for hele denne Bevægelse i vort Land den Forening, som bar Navnet „Dansk Fredsforening“. Kredse af noget forskellig Art knyttede sig til den, men tænker man paa Personerne, var det jo først og sidst Frederik Bajer, der var Ordfører for de Stemninger, der den Gang gjorde sig gældende og Aar for Aar vandt en stigende Magt. I de første Aar fandt disse Tanker ikke Tilslutning fra alle Sider i Danmark, og de blev først fuldt og afgørende bestemmende for dansk Regeringspolitik efter 1901. Den danske Udenrigsminister, som paa dette Omraade oprindeligt har ydet den afgørende Indsats, er den daværende Udenrigsminister Deuntzer. Han brød Banen fra dansk Side, fik afsluttet de første betydningsfulde Traktater og gav i det hele taget fra dansk Side Stødet til den omfattende Karakter. Bevægelsen fik, og opnaede den fremtrædende Plads for Danmark, som for alle nu er en Glæde. Jeg kan dertil føje, at paa det Tidspunkt, da Sagen førtes frem af Udenrigsminister Deuntzer og siden fortsattes af hans nærmeste Efterfølgere, stod vi jo i en vis Forstand vanskelig, for saa vidt som